

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

ՆԱՄԱԿ Ի ԶՊԱՐԱՑ.

Ամենապատիւ Հարք,

« Սարգիս Վ. Թեոդորեան.
 « Գաբրիել Վ. Այվազովսքի.
 « Ամբրոսիոս Վ. Գալֆայան.

Ի Փարիզ :

« Գերապատիւ Հարք,

« Նուիրի յորդէկէս խոնարհողընցն է համբոյր սուրբ աշոյն մերոյ :

« Նշոյլ ազգային պայծառութեան ծագեալն ի մենջ որպէս լուսաճաճանց աստղ վասն հայկազեան սեռիս, տարածեալ ամենութիւն շողշողէ : Համբաւ սրբափայլ վաստակոց յոգնակիր ճգնաց մերդ Սրբութեան խախոյս բառնան մեզ յուսալ քէ կրկին վերականգնի կորուսեալն մեր Հայաստան, որ քէ երբեմն պանծայր Մինրդատաւ բազմաբարբառ բազաւորաւն է երջանիկ քարգմանջօրն, այնպէս է արդ ի մեռն բազմաշան մակացական աշխատութեանց մերոց : Ո՛չ մնային զանխուլ ի մերոց լսելեաց անխոնջ աշխատակրութիւնք մեր, է անիրաւ հայածմանց մերոց պատճառք, որ զոգջիք միշտ լեալ են այնպիսի յազգս մեր : Զոր ըստ ամենայնի ի բաց քրեալ յանձանց, գնատուածականն առնլով առաջնորդ, յառաջադիման նկրտեցայք, կառուցանելով գնրեւելեան բազմալեզու Վարժարանն, որ է պանծալի Արեւն ազգիս, է զՄասեաց Աւետաբեր Աղանին՝ որ ճիշտեան իւր առեւտ մեզ վասն ապագայ յառաջադիմութեան ազգիս, զբոյլ իրազէլ եղէ ի հակիրճ մատենին յայտարարութեան անցից Մուրատեան Վարժարանի, է Պատմութենէ վերադարձի մերոյ ի գիրկ մօրն մերոյ յառաքելական եկեղեցին Հայաստանեայց : Ուստի այժմ հանգստացեալ յազգի ազգի շփոթութեանց՝ որք լինին է լինին վասն ճշմարտութեան ուղղափառութեան մերս-սուրբ եկեղեցւոյ, երախտագետ սրտիս զցայց է զցերեկ ոչ զաղարիմք գիտաս վերառաքել ամենակալին Աստուծոյ վասն ճոխապաճոյն սերմանելոյ մեր զճշմարտութիւնն Քրիստոսի, որով է առնեք զամենեւեան մարբեալ՝ յարդարեալ է լուսաւորեալ յամենայն սահմանադրեալ վարդապետական աւանդութիւն : Այսորիկ ճշմարտապատում մեր երկր է աշխատանք չկարեմ չնդ գրչաւ ածել քէ ճրջափ օգուտս է քանի բարիս հատակարարէ վասն Հայ եղբարց մերոց, է անբաւական էմ ասել քէ ճրջափ համարձակեցայ ի ծանօթութիւն Գերապատութեանց մերոց բերել. զի դուր

աշխատողդ զիտեք զյարգ է զարդինս վաստակոց մերոց : Ուրեմն ցնծացեն մանկունք Հայաստանեայց է ժողովեցին շուրջ զմեօք առ ի մարգել յարուեստս ազգի ազգի գիտութեանց՝ ի պետս որք է այրի Հայրենեացն իւրեանց, է պարտ անձին վարկցեն բազկապէլ ի գլուխ հոգեւոր ազգասիրացդ, ի մխիբարութիւն սրտի սրտակեզ համագգեացդ մերոց :

« Ուրախ եղեց զարդի հանգամանս այսի է միշտ լսել. նաեւ յոյս մեծ ունիմ զի օծանդակութիւն շնորհացն Յիսուսի պաշտպանեացէ զգործառնութիւն մեր, է նետ զնետէ բուսուսցէ զպտուղս քաղցրահամս ի քիմս համագգեացն մերոց, որք արդարեւ ակնկալեն տարփացեալ սրտիս :

« Պատիւ անձին համարիմ մատչել ի համբոյր Գերապատիւ է սրբագործ Աշոյն մերոյ, զյամայր ամս ողջանձնութիւն մեզ հայցելով :

« Մնամ,

« Գերապատիւ Հարք,

« Ազգասիրութեան մերունմ

« Ամենախոնարհ ծառայ

ԵՂԻԱԶԱՐ ՏԷՐ ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ
ՏԷՐ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆՅ

Նոր Զուգայեցի, ի Զառայ :

« Ի Զարադ (ճափարա), 12 մայիսի 1857 : »

ԳԼՈՐԳ ԱՂԱ ԿԻՄԻՇԵԱՆ.

Յուլիսի վերջերը լանկարծ Կոստանդնուպօլսէն Հայկազեան ազգային Վարժարանը հասաւ Մեծարգոյ Գեորգ Աղա Կիմիշեան, է անակնկալ խնդութեամբ հայրասեր որդւոյն է մեր սիրտը լեցուց : Շատ անգամ այցելութեան գալով՝ նրբազնին զիտողութեամբ ամեն բան քննեց իմացաւ, է ըստ իւր բաղձանացը գտնելով — հակառակ ամենեւին լսած անհիմն ու անխիղճ զրպարտութեանց — զովեց մեր ջանքը, քաջալերեց է յորդորեց զմեզ որ մեր ազգօգուտ ձեռնարկութեանը մեջ առանց առժամանակեայ հանդիպած դժուարութիւններէն լքանելու արիւրեամբ առաջ երբամբ. « Ազգին սիրովը վառուած ու զօրացած՝ ինչ նեղու-

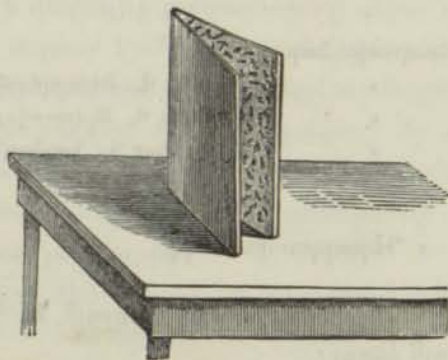
բիւններու համբերեցիք, որպիսի հաւածանքներ քաշեցիք, կըսէր. նոյն սիրով յառաջ գնացեք, եւ անշուշտ եղիք որ մինչեւ վերջը յաղթող պիտի ըլլաք յամենայնի : » Քանի որ կրմտածէր քեզ տոհմասակ որդին քովէն զատուած ատենը գրիչ բռնել անգամ չէր գիտեր, եւ հիմա քաջութեամբ իրեն գրագրութիւն կընէ, իր հարկաւոր նամակները կըգրէ, կըշարադրէ, խելացի պատասխաններ կ'առնէ. կուտայ, վարքն ալ զգալի կերպով փոխուած կըբուած, չէր գիտեր ինչպէս մեզի շնորհակալ ըլլայ որ զանիկայ այսչափ քիչ ատենի մէջ փոխեր՝ բարեկիրք տղայ մը ըրեր եմք, որով քաջայոյս կըլլար քեզ օր մը զինքը ազգին եւ ընտանեացը հարկաւոր անձ մը պիտի տեսնէ :

Ազնուասիրտ Գեորգ Աղայն իր գործունեայ ազգասիրութեանն ու սրտին կատարեալ գոհութեանը նշան մըն ալ ուզեց Վարժարանիս մէջ բողոյ. եւ խելով որ ունեցած մէկ կովերնիս բազմաթիւ աշակերտաց առաւօտեան նախաճաշկին անխառն զուտ կաթ հասցընել չկարենալով կը հարկադրիմք ստակով դրսէն ալ գնելու, հինգ հարիւր ֆրանք տուաւ եւ խնդրեց որ ի յիշատակ իւր կով մը գնուի : Տարակոյս չունիմք որ մեր ու մեր աշակերտաց շնորհակալութեանցը՝ իրենցն ալ կըխառնեն սիրով բոլոր այս ազգային Վարժարանիս ծաղկին ու փառաւորութիւնը փափաքող բարեսէր Հայկազունք, մեզի հետ ճանչնալով Մեծարգոյ Գեորգ Աղայն « Այր անկեղծ եւ եռանդուն, որպիսիս սակաւս է տեսանել, » ինչպէս որ զինքը կրկոյճէ Գերապատիւ Գաբրիէլ վարդապետը իր մեզի գրած վերջին քղբին մէջ :

ՃԱՆՃԵՐԸ ԶԱՐԳԵՆՈՒ ՀՆԱՐԳ. — Ճանճերուն տուած նեղութենէն ազատելու համար զանոնք ջարդելու այլ եւ այլ հնարքներ գտած են մարդիկ. բայց մեք հոս ամենէն պարզն ու ամենէն անվտանգը դնեմք : Երկու բարակ տախտակով գրքի կողքին պէս բան մը շինէ՝ կաշիով երկու տախտակներն իրարու միացընելով, ինչպէս որ պատկերին մէջ կըտեսնես. յետոյ անոնց ներսի կողմը ջրախառն մեղր քսէ, քիչ մը բաց ու անանկ սեղանի մը վրայ կամ գետինը բող : Երնայիս որ մէկէն ճանճերը վրան կըբափին. ինչպէս քեզ բաց կեցած գիրք մը յանկարծակի գոցելի՝ այնպէս տախտակները. շուտով մը իրարու զարկ. անշուշտ եղիք որ հարկաւոր ճանճ մէկէն կըստակեցընես : Այս գործողութիւնը կրնայ մարդ ետեւէ ետեւ քանի ան-

գամ որ ուզէ ընել՝ մինչեւ որ բոլորովին ճանճերը ջնջուին :

Երբեմն ախոռներու մէջ ալ տեսակ մը ճանճեր, պիծակներ ու բրետներ կըլլան որ կենդանեաց մեծ անհանգստութիւն կուտան. այնպիսի ատեն պէտք է ախոռին պատուհաններն ու բոլոր ծա-

կերը գոցել՝ այնպէս որ բոլորովին խաւարի : Անանկ քառորդ մը բողեւէն յետոյ պատուհանի կամ երդիքի մը փեղկը քիչ մը բանալու է որ անկեց լուսոյ ճառագայթ մը ներս գարնէ. կըտեսնես որ բոլոր ճանճերն անկեց դուրս կեցնեն ու ախոռին մէջ հատ մը չմնար :

ԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՕՐԻՆԱԿ. Այս օրերս Փարիզու մօտ ծեր մարդ մը մեռեր է, որ գրեթէ բոլոր կեանքը չոր հաց ուտելով անցուցեր է եղեր : Մինչեւ մահուան հիւանդութեան ժամանակը աշխատեր է, եւ բժիշկ մը կանչել տալու համար հարկ եղեր է որ դրացիները խոստանան անոր վարձքը տալ : Դեղի տեղ ալ միշտ պաղ ջուր կըլսմէ եղեր, ըսելով քեզ՝ դեղավաճառները շատ սուղ կըվաճառեն դեղերը :

Այս անմիտ մարդը, (վասն զի այս աստիճանի ազան ըլլալու համար մէկը խելքը կորսընցուցած պէտք է որ ըլլայ,) ձմեռը ոչ հաստկեկ հագուստ կըհագնէր եւ ոչ կրակ կըվառէր որ տաքնար. եւ քեզ օր մէկը զինքը յորդորէր որ տաք բան մը հագնի կամ քիչ մը կրակ վառէ, պատասխան կուտար քեզ տարին հինգ հազար ֆրանք եկամուտ ունենալով այդ բաները կարելի չէ ընել : Մեռնելէն յետոյ եղբայրը որ իր միակ ժառանգն էր, տանը չորս դին պահուած խել մը ոսկի ու արծաթ գտաւ :

Propriétaire-gérant : A. LACHAT.

Ի ՓԱՐԻԶ, Ի ՏՊԱՐԱՆԻՆ ԱՐԱՄԵԱՆ.

Typographie arménienne ERNEST MEYER, 3, rue de l'Abbaye, à Paris.